

SURT EL
DIVENDRES

LA TRALLA

Diputació, 262

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias relligiosas, politicas y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

L'acte dels diputats republicans senyors Lerroux y Junoy

El nostre amic Riu, empresonat en la Presó Model de Barcelona, va rebre la següent carta d'en Lerroux:

El diputat a Cortes
per
Barcelona

Sr. D. Marcelino Riu

Muy Sr. mio:

Seguro de que V. no necesita para nada de mis servicios, porque sus amigos y correligionarios sabrán atenderle como es debido, limitome á cumplir un deber que me impone mi conciencia expresándole mi sentimiento muy sincero por la prisión que V. sufre, que considero como periodista injusta y arbitraria.

Sentirla que este acto de compañerismo absolutamente desinteresado no le mereciera una recta interpretaci6n.

Desedndole pronta libertad le saluda atentamente

A. Lerroux

Aquesta carta va mereixer la següent resposta del nostre company:

Presó Nova 27 Juny 1905

Sr. D. A. Lerroux

Molt senyor meu: Té molta rahó: mos amichs els nacionalistas de totas las tendencias y de tots els camps del Autonomisme Catalá trevallen activament pera obtenir ma llibertat, que espero conseguirán aviat degut á sos esforços y á la justicia de lo que demanan.

Encare que molt distanciat per las nostras opinions politicas, puig mon ideal es una República Catalana confederada ab l'Estat Espanyol, com la República d'Hamburg al Imperi Alemany, ó formant part d'una Confederació Espanyola com la dels Estats Units d'América, lo qual es tot lo contrari de la teoria de las quatre unitats, accepto'l sentiment que per ma presó diu que sent en sa carta, ab més motiu desde'l moment que fa constar que ho fa com á periodista.

Sens més rebí l'atent saludo de

Marcel Riu

Además, en Riu ha rebut la visita d'en Junoy en ocasió d'anar dit diputat á visitar altres presos dels que'l varen votar, y manifesta que trevallavan molt per la llibertat d'en Riu.

El nostre company se limitá á complir segons ordena la bona educació y res més.

Per educació, donchs, no voldriam contestar com se mereixen als afalachs que'ls eterns enemichs del Catalanisme han tractat de fer á n'en Riu prevalentse de sa situació especial, però tampoch hem de deixar de manifestar nostre franch y lleal parer respecte aquesta diplomática y injustificada intervenció dels diputats republicans en assumptos de la nostra absoluta incumbencia, puig que en Riu, lo mateix que tots els que tenim á honor escriure en LA TRALLA pera propagar els grans ideals de llibertat y democracia catalanas, sabem be prou lo que'ns hi va y som absolutament responsables dels nostres actes, inspirats sempre en nostre amor al ideal que defeném.

Els diputats republicans en quina sinceritat tenim el sentiment de no poder creure perque may han estat sincers, tenen el perfecte dret de telegrafiar als ministres de la monarquia y de demanar favors als que sols

El venedor de colonias

Diu que l'han fet president
per la trassa demostrada
en liquidar lo que'n diuen
las colonias ¡ay! d'Espanya.

Nosaltres ho celebrém,
y cregui qu'es de tot cor;
si vol, per naltres no estigui:
ja pot liquidarho tot!

s'ha d'exigir justicia, però recabém també nosaltres el dret de manifestar que si ab aytal acte s'ha volgut aparentar una cuestió de competencia ab altrás personalitats que bonament y sense que hi tinguin cap dever, (perque en el Nacionalisme Catalá no's fan diputats pera fer de pantalla, sinó que tots y cada un dels nacionalistas som amos y senyors de nosaltres mateixos y res-

ponsables dels nostres actes), han fet y trevallat dintre dels espays que la dignitat catalana permet, nosaltres rebutjém de tot cor tota comparació enutjosa y declarém ben alt que no tenim res que veure en las intromissions dels diputats republicans, las quals no poguent creurelas desinteressadas, no tenim més dever que'l de donárnosen per enterats y prou.

Ni's de LA TRALLA, ni tampoch els nombrosos amichs que s'han preocupat de la situació d'en Riu, s'han donat el luxu de fer gazetillas als diaris locals explicant els trevalls que dignament realisavan. En cambi els diputats republicans s'han donat pressa en ferho constar á dret y á tort, lo qual deixa molt mal parat el desinterés y'ns fa creure que no es precisament la llibertat

del regionalista (com li diuen ells) Marcel Riu lo que més els interessa, sinó'l gust de donar una sonada disfressada d'altruisme que'ls dongui tema pera'ls discursos que preparen pera las properas eleccions.

En moltes ocasions, significades personalitats del nacionalisme, dintre del seu cercle d'acció s'han interessat pels pobres obrers que segueixen tancats a la presó, y may ho han dit ni n'han fet may estat, perque entenem que'ls actes d'humanisme perden sa hermosura y s'converteixen en asquerosa arma desde'l moment que puguin semblar realitzats per movils politichs.

Y no'ns surtin are ab si som desagradats, nosaltres que sempre hem donat mostrades de no esserho. La conducta dels diputats republicans en totes ocasions fan que no creguem ab el seu desinterés, com ja havem dit, perque nosaltres que oblidem fàcilment las especies calumniosas y injuriosas que's puguin dedicar a las nostras personas no podem may oblidar, ni ho oblidariem a cambi de cent llibertats que'ns poguessin oferir, els atachs, sempre injustificats, sempre plens de veritat y de vilessa que's dirigeixen a la nostra estimada Patria, ni l'obra destructora, l'obra de foment d'odis y ranquias que han lograt aixecar en mitj del poble catalá, d'aquest poble que desorientat per sas prédicas insinceras pert miserablement el temps, mentres que aconduhit cap els camins de la veritat y de la justicia, ja avuy per la seva propia voluntat gosaria llibertat absoluta y fora amo del govern de la nostra terra.

No hi podem creure ab las manyaguerias dels mateixos que en plé Congrés han denunciat fets suposats als catalanistas ab el bon intent de fernes perseguir ab aquella lley de 1.er de Janer de 1900 que aprobaren las Corts ab el vot dels republicans, quina lley amenaça constantment la nostra llibertat individual.

No hi podem creure ab els que han arribat a dirnos *hijos de mala madre y hijos de frailes y de monjas engendrados en las sacristias*. No hi podem creure ab els que han arribat a predicar que la llibertat dels obrers y la consecució dels seus drets socials depenia del extermini dels nacionalistas. No hi podem creure ab aquets homes que incapassos d'esser burgesos tenint de afanyarse la posició, han tingut prou sort pera esserne sense afanyársela, logrant una vida regalada tot predicant revolució que no s'atrevirán a fer si algun dia'l poble perdent la paciència se decideix a llessarshi esperonat per las sevas prédicas de sirena.

Be prou que ho deuen veure que la seva situació es inconsistent, y qui sap si'ls ha mogut a fer el simulacre d'interessarse per la llibertat d'en Riu, el fet de veure que ja en fábricas y talleres, avans domini absolut d'ells, hi comensava a entrar l'ideal de llibertat honrada, las ideas nobilissimas del Nacionalisme ab els seus principis eminentment de llibertat perque son basats en la llibertat de la Naturalesa. Qui sab si en el seu intern, han regonegut la transcendencia del gran moviment nacional de Catalunya y han temut, perque es de témer realment, que'ls obrers obrin a la fi'ls ulls a la llum verdadera que'ls esbahirá l'enlluernament dels fochs follets ab que'ls mantenen ignorants. Qui sab si algun d'ells va veure d'esquillentes l'hermós aplech de la Festa Nacional Catalana en la que'ls obrers hi prengueren gran part, més entusiasmas que ningú, més disposats al sacrifici per l'ideal de llibertat de la Patria que portará la llibertat dels catalans.

Ah, jo crech que si verament la haguesin desitjada de cor la llibertat d'en Riu, que si de debó no'ls mogué altre móvil que'l de fer una obra bona, jo crech, que haurían estalviat a n'el nostre company el tránzít de tenir de contestar retenint la volada del seu esperit, per la situació especial en que's troba. Jo crech, y n'estich segur de que si de bona fé haguesin volgut la llibertat del nostre amich, no n'haurían fet la ostentació que n'han fet venint aixís a desvirtuar y treure mérit efectiu a la bona obra. ¿Es que potser cercaven una afirmació arrencada entre las reixas, honrosas per en Riu, de la presó nova? ¿Es que potser el creyan atuhit pel pes del régimen celular y atansaven el pitxell d'aygua regalada als llabis sedents?...

Escribim aquestas ratllas quan en Riu se troba encare entre reixas; las escribim, y de tot cor voldriam véurel altre cop entre nosaltres gosant de llibertat, pero aquestes desitjos y aquestas afeccions nostras no'ns fan pas perdre la noció de la dignitat, ni'ls esperonaments que pugui sentir el nostre company podrán may ferli perdre aquesta noció.

El dia que tots els homes de bona voluntat estimin la veritat pel demunt de totes las cosas; el dia que'ls que parlan al obrer li parlin ab el cor a la má y verament

se sacrificuin per ell; el dia que'ls homes pensin més en el benestar dels sacrificats que en el propi y s'fassi una acció redemptora com ho es la del Nacionalisme, aquell dia, sí, que tots agermanats plantarem cara als eternos malversadors de la nostra vida nacional y no'ns limitarem pas a treballar pera treure un home de la presó, sinó que farem acció comú y de solidaritat pera desempresonar a tot el poble, no ab telegramas als ministres de la monarquia sinó ab l'esfors gegant de tot un poble conscient.

GNOM

EN RIU EN LLIBERTAT

Quan surtin a la llum aquestas ratllas, els nostres lectors ja sabrán la agradosa nova d'haver sigut posat en llibertat nostre estimat amich en Marcel Riu.

El dimars va ser, que la direcció de LA TRALLA va rebre un volant del nostre company l'actiu procurador en Víctor Pereyra y Alcántara, manifestantnos que cerquessim fiança de 2.000 pessetas, mitjansant la qual seria posat en llibertat l'amich Riu. Aixó va ser dimars.

Com es de suposar se feren tot seguit las diligencias que eran del cas, acceptant llavors l'ofertament que un distingit company havia fet a n'en Riu, consistent en sortir fiador d'aytal quantitat.

El dimars al matí quedá firmat l'auto de llibertat, y seguidament, nosaltres mateixos acompanyats del procurador Sr. Pereyra, nos dirigirem a la presó, ahont trobarem altres companys que havent sabut la nova s'apressaven a ésser dels primers en estrenar la má al nostre amich Riu.

Deurien ser dos quarts de dues, quan poguerem abraçar-lo, acompanyant-lo tot seguit a casa seva en carruatge.

L'amich Riu, verament emocionat, no's cansava de manifestar el seu agraïment envers els companys.

Pera que no's donguin errades interpretacions a la llibertat del amich Riu, hem de manifestar que tot ha seguit els procediments legals y dignes, sense que la seva lliberació obeheixi a altra cosa que al curs corrent de las lleys. Els senyors advocats y procurador, senyors Gubern, Sinsalvador y Pereyra, en us del dret que la lley concedeix, interposaren recurs contra l'auto, com ja diguerem, demanant reforma y admissió de fiança. Després dels dias que la mateixa lley ordena se comunicá haverse acceptat la sollicitud de llibertat mitjansant fiança, per quals efectes fou posat en llibertat el nostre amich.

En nom del nostre company Marcel Riu y de tota la Redacció de LA TRALLA, fem constar desde aquestas planas el nostre profund agraïment y donem grans mercès a tots els catalans de per tot arreu que s'han interessat per l'empresonament d'en Riu.

Als periódichs y entitats que donant hermosa prova de companyerisme y cohesió, s'han ocupat de la situació especial d'en Riu y han respost a la nostra crida, els hi endressém aixís mateix las més corals mercès y'ls fem ofrena del nostre afecte y agraïment.

Tots els que hagin recaudat alguna quantitat ab destí a la suscripció oberta pera atendre als gastos del empresonament, els hi preguem que's serveixen remetre-la a fi de liquidar els gastos ocasionats.

Cas de que resulti algún sobrant, LA TRALLA creará una caixa de resistencia, seguint el consell de nombrosos amichs a fi de poguer atendre en lo successiu y desde'l primer moment a las eventualitats que puguin presentarse.

Fem constar ab molt goig que la Comissió benéfica *La Reixa* ha cooperat activament als treballs realitzats pera en Riu, complint aixís dignament ab el fi pel qual fou fundada aquesta Comissió.

¡BASTÓ Ó SABRE...!

Entre'l bastó y'l sabre han oscilat aquestos dias els rumors circulats per la premsa referents al nomenament del Governador de Barcelona, empresa que sembla tan difícil y llarga com l'obra de la Seu.

El primer nom que van indicar va ser el d'en Martos O'Neale, a qui nostres llegidors prou que deuen coneixer, puig compta entre sas moltes glories, l'haver hagut de fugir de Lleyda y més tart de Valencia no fa molts mesos, empytat pels xiulets y esque-

llots ab que com serenada aérea l'obsequiava el poble valenciá desde'ls balcons y terrats.

Pero tal vegada algú dirá: ¿Cóm es que a un home que ha suferit un tan ruidós fracás, s'ha tractat de concedirli'l govern de la provincia que exigeix més talent y més tacte?

¡Oh...! ¡Es que'l Sr. Martos O'Neale te contret un gran mérit! Te escrita una obra titulada *Peligro Nacional*, en la que, además d'explicar las proesas que va fer mentres era governador de Lleyda, despotrica a tort y a dret contra'ls catalanistas.

Allí veurien las *fazañas* d'aquest héroe; denuncias de periódichs, detencions d'oradors, insults, estatuts d'associacions catalanistas declaradas ilegals pel gran delict de estar adheridas a la Unió Catalanista, prohibició de llegir als Jochs Florals varis treballs premiats y fins explica ab tota la barra com, haventhi en aquella fetxa a Lleyda alguns funcionaris públics que eran catalanistas, va treballar per sota má perque fossin destituhits; lamentantse de no haver-ho conseguit més que respecte a alguns de ells, puig els restants eran inamovibles.

Pero faltava la nota cómica. El Sr. Martos era *conservador* quan aquests governaven pero ara illuminat per la llum de la... menjadora s'ha tornat *liberal*. Y lo més graciós es que, en el seu célebre llibre *Peligro Nacional*, tracta a n'els liberals de Lleyda de... ¡Separatistas! Oh poder de la olor de la olla del pressupost!

Els medis que patrocina pera matar el Catalanisme també mereixen ser coneguts de tothom. Entre ells hi ha aquests: prohibició de celebrar mitins, reunions ni festes literarias y de publicar llibres, periódichs ni impresos de cap classe en *dialecto catalán*; tancament de las associacions autonomistas declarantlas ilegals; incompatibilitat dels catalans pera'ls empleus civils, militars, judicials y eclesiástichs; desterro dels més caracterisats catalanistas, y si aixó no fos prou, rebairar els aranzels dels productos que's fabriquen a Catalunya, a fi de reventar la industria catalana.

Com veuen al costat d'aquest héroe inconsistent els demés carbassons resultan nens de mamas incapassos d'arribarli ni a las solas de las sabatas.

Per aixó'ls patrioters, al veure'l devassall de talent y d'inconsutilisme que vessan els anteriors propòsits dirían ¡Uval! Aquest es el bastó que fa falta pera Catalunya! y com que'l seu despotricament contra'ls catalans l'havia rentat del descreít de las ovacions xiulayres y esquellotayres del poble valenciá, van fer circular el seu nom com a probable governador de Barcelona.

Un altre dels que també ha sonat es el del general Soler. Aixó de voler instalar un sabre al Palau del Govern Civil ja designa'l propòsit de regir a Barcelona com si fos un cuartel y de tractar als barcelonins com si fossin soldats. El criteri ordenancista d'un militar no's pot avenir may ab el principi de llibertat que ha d'informar la vida dels pobles. Un home acostumat a que totes las sevas ordres siguin obehidas sense discussió y sense permetre cap observació no pot lligar ab un cárrech civil.

Veyém en altrás naciones com se concedeixen a homes civils els ministeris militars, pero a Espanya volen concedir a militars els destins civils. Sembla que's vulgui tornar als temps de Narvaez y del Conde de España, en que sols dominava'l militarisme absolutista.

Pero encare hi ha més: el general Soler no's pensin que sigui un general del *monton*, no. A la seva historia militar conta ab dos fets mereixedors de que, per cada un d'ells, se li aixequi un monument format de carbassons en el punt més céntrich de la capital espanyola.

El primer va ser *El Liberal* qui's va cuidar d'escamparlo als quatre vents. El general Soler, qu'es nascut a Catalunya y que porta un apellido catalá va dir, fa cosa d'un any a Bilbao, ahont desempenyar'l cárrech de Governador Militar: *Yo he nacido en Cataluña, pero el que me llame catalán le exigirá una reparación porque considero tal palabra como un insulto*.

Altres conceptes del mateix calibre podriam també reproduhir de dit diari, pero me sembla que per mostra basta ab aquest botó.

L'altre fet es més modern; es d'ara fa poch dias quant, ab motiu del desahuci dels estadants d'una casa de Baracaldo, tot el poble va fer causa comú ab els desahuciats, trayent els mobles a la via pública y protestant més ó menys sorollosament del citat llessament. Donchs be: el general Soler va denunciar a las autoritats superiors militars que'ls guardias civils s'havien deixat insultar pel poble; y a causa de la seva acusació han sigut sotmesos a *sumaria* els *Jefes* de dit cos pel gran delict de no haver

inonat els carrers ab la sanch dels fills del trevall, fent a Baracaldo lo mateix que en Trepof fa a Sant Petersburg.

¡Oh! deurian dir els catalanófbos entusiasmas. ¡Quin home! ¡Aquest es el sabre que'ns convé pera Catalunya!

No obstant cap dels dos nomenaments ha prosperat. Segurament entre'ls inconsistentis n'hi ha d'haver alguns que hi llucan una mica més que'ls altres, y que han endevinat que'l nomenament de qualsevol d'aquestos senyors sols hauria servit pera convertir al Catalanisme fins a la mateixa estatua de Colon.

Pero la idea d'instalar un sabre al Govern civil se coneix que'ls ha engrescat, perque continuament han fet correr noms de generals com a probables Governadors de Barcelona. Divendres era el general Fuentes, dissapte el general Benitez, quednt nomenat definitivament el primer.

¿Per qué aquest empenyo? En la meua humil opinió te relació ab las últimas lleys centralisadoras ab las que's tracta de convertir a las regions en feudo de la meseta central: notarias, mestres, metges de poble y secretaris d'ajuntament, tot volen portarnosho facturats desde Madrid; y com que suposan, y ab rahó, que aixó ha de produhir un moviment de séria protesta, olen tenir un sabre de Governador, pera fer la por al poble catalá.

Pero s'enganyan: la vergassada ha estat massa forta y fins els que havian sigut sempre més insensibles se n'han sentit... ó han fet veure que se'n sentien, pera no acreditar-se de tenir la pell massa groixuda.

La protesta es unánim. ¡Avant y fora!

MARCEL RIU

Presó Nova 3 da Juliol 1905.

LA RAHÓ ES LA FORSA

A cada nova vergassada que desde Madrid se llensa sobre Catalunya, ab lo propòsit de trasbalsar aquesta terra postituhint las nobles costums, rompentli sas lleys y arrencantli sa parla, al efecte de que del pasat gloriós d'aquest poble, bressol de tants valents y sabís no'n quedi ni rastre, vejém al poble catalá redressarse y com un sol home protestarne, sense que aquell crit que de totes las encontradas surt, siga ni tan sols escoltat, y si alguna vegada se respón a la forsa de nostra rahó es per medi de la rahó de la forsa.

Aixó es lo que deu haver de fer Catalunya si vol no més ferse respectar de sos enemichs, sino d'adquirir sa complerta llibertat; per lo tant la unió de tots els elements autonomistas, sigan quins vulgan mentres de bon cor estimin a Catalunya, y que cada dia s'imposa més, es la única manera de protestar dels aconeteixements passats, presents, y que pogan venir.

La unió fa la forsa y sols ab la forsa y la rahó podrém lograr lo que tots volém, nostra autonomia.

¡Visca la autonomia de Catalunya!

ISIDRE VENDRELL
(Obrer manyá)

A «EL LIBERAL»

Ab motiu de la vinguda del «Orfeón España», *El Liberal* ha publicat un article en el que arremet furiosament contra uns catalanistas que ell califica de «sevillanos», *por un sueldo despectivo, en el que aparentemente se burla del mérito de los coristas para ocultar en el fondo una mal disimulada aversión a las cosas y a las instituciones españolas*.

Encare que'ls de LA TRALLA no som ni sevillans ni alicantins sinó catalans, per si acás ho diguéss per nosaltres, ja que hem publicat alguna fuetada que feya referencia al citat Orfeó, sápigas *El Liberal* que a ne els catalanistas no'ns enganyaran ni ab visitas de cumplimiento de *mensajeros de amor de coristas castellanos*, ni ab ecos de *fraternidad y patriotismo*. Nosaltres som massa grans pera deixarnos engatussar en senyantnos un bobó com a la canalleta.

Obras son amores y no buenas razones, diuen a la seva terra; y per aixó hem de dirli tant a vosté com a ne'l «Orfeón España» y a las personas que l'han acompanyat, que la fraternitat no's demostra fent viatges y techs, sinó prácticament, ab obras, demostrant públicament en tots els actes de la vida, que la fraternitat y amor no son paraulas buydas sols propias pera enganyar als ignoscents.

Y que no sem diga que'l poble de Madrid no té la culpa de las etzegalladas dels governants, perque allavors els contestaré que may hem sentit aixecarse allí (ni ganas) una veu amiga en favor dels drets y dels interes-

sos de Catalunya. Quantas lleys han sortit contràries a nostre desenrotlló y a nostra manera de ser, (y cal fer constar que ho han sigut casi totes), han passat sense la més mínima protesta y ab taca aprovació del poble madrileny; y quan la seva premsa ens ha atacat ho ha fet ab complerta unanimitat y ab aplauso de tothom.

Si a Madrid alguna vegada s'ha aixecat alguna veu de protesta ha sigut per interessos propis, ab miras egoístas. Exemple: la agitació que's feu durant la discussió de la subvenció de dos milions de pessetas anyals.

Y quan l'enfonsament del tercer dipòsit tothom contribuï a la suscepció; però per la catàstrofe del "Ignasi Roca" cap madrileny va donar cap diner; jo crech que ni menys van considerar convenient enterar-se'n.

Si *El Liberal* vol que s'estableixi una verdadera corrent de fraternitat entre abdos pobles no es cantant cançons castellanas com ho podrà lograr. Que canviïn completament sos sentiments envers nosaltres; que's vulguin fer càrrec que al demanar lo reconeixement de nostra personalitat, sols demanem lo compliment d'un pacte lliurement estipulat; que's convincin de que cap poble té dret a viure a la esquena d'un altre, ni a imposar-li sas lleys, sos empleats, son llenguatge, etc., etc.; en una paraula, que siga reconeguda nostra autonomia; y allavors, sense necessitat de visites cursis, veuran com tots nos confondran en una estreta abraçada de germanor y això encare si fan bondat de la bona.

MARCEL RIU

Presó Model 2 Juliol 1905.

Prou festes

Ja s'han acabat las festes, y tots els que no'ls mancava'l pá de cada dia han procurat divertir-se tot lo que han pogut, segurs de que al arribar a llurs cases no'ls manca-va quelcom pera refer sas foras y poguer tornar a divertir-se encare més sens preocupar-se gens ni gota de que dins de Barceloneta pujan a bastants milers els obrers que no trevallen y als quals manca lo més necessari pera refer sas escassas foras, y això sens contar que la gran majoria dels que trevallen degut a lo petit de sos jornals y lo car dels queviures viuen de verader miracle, y'ls manca dintre sas llars aquella satisfacció y alegria propies de nostres obrers, quan no mancantlos lo necessari poden entregarse al esbarjo que suposan las festes que s'han celebrat.

Peró per si no fossin aquestas festes una bafa prou grossa pera nostres obrers, encare veyem quelcom dins de las mateixas que suposa no una bafa més ó menys grossa, sinó la més sangnant que podia ferseli, y al dir això ns referim al "Certamen infantil" que va tenir lloch al Palau de Bellas Arts, en lo que's concedian premis en metàl·lic als fills dels obrers que estiguessin més forts y sans y siguessin més hermosos. Aixó que en épocas normals podria passarse per alt, en la present es altament censurable, donchs avuy desgraciadament entre'ls obrers está fent grans progressos la tuberculosi (sisis), degut a la anèmia produhida per lo mancamet d'aliments y a sos preus forasalts y a mancar trevall a bastants milers, y aixó fa que aquest Certamen sia una bafa, donch en lloch de preocuparse nostre *fraternal* Ajuntament en organisar festes, millor fora que's preocupés d'obrir trevalls y abaratir els queviures, al objecte de que'ls obrers poguessin desterrar aquesta anèmia que porta cap a la sisis, y fa que sos fills sigan un model, però no per forts, sans y hermosos tal com demanan los del Certamen, sinó per la ciencia com a camps d'experimentació per lo cultiu del microbi tuberculós.

Aixís, donchs, no podém menys que protestar com a veraders amichs de nostres obrers que som els nacionalistas, y dir dirigintnos al Ajuntament *fraternal* que patim: ¡Prou festes! els obrers tenen fam, y per lo tant vinga trevall, que aixís complireu en part vostre comés! Però per endevant ja sabém que prediquem en desert y tot es inútil, mes cal fer sentir nostra veu.

JOSEPH ALTAYÓ
(obrer fuster)

Clot 16 de Juny de 1905.

La feyna dels redemptors

Els eterns vivedors, els que de la política ne fan un *modus vivendi*, els que viuen de la llana del poble, ja tornan a preparar-se pera las properas eleccions de diputats.

Are com avans tornarán a remoure la opinió prometentli la revolució a las 24 horas de poschir ells l'acta de diputat, y, per consegüent, la República al cap de vuyt dias; are com avans parlarán del procés de Montjuich, d'Alcalá del Valle, de la *reacción imperante*, de la abolició dels consums, de la *ambición burguesa*, del clericalisme, de la *Casa del Pueblo* y demés clixés que el importante argumento d'aquesta ridícula y criminal comedia requiere.

Y are com avans retreuran alló de que'l Catalanisme restabliria la inquisició, 'l dret de cuixa, y que ¡oh horror! montaria un castell feudal en cada esquina para martirizar a los obreros y deshonorar a las doncellas.

Y are, com avans, hi han mansos que s'els creuran y'ls votarán, y esperarán refiats y segurs, la República, la revolució, el maná... y demá com avuy, els apóstols, els campions, els quefes illustres els que fa quatre anys arribaren a n'aquesta terra ensenyant la seba y avuy com a símbol de treball exhibeixen sos dits ab anells d'or y brillants, se riuran de la llana d'aquest poble, y escarnirán cínicament la miseria proletaria, banquetejant diariament ab diners suhats per altres, demá com avuy *mientras los pobres obreros morirán acinados dentro su miserable bohordilla*, ells, els *hombres dispuestos siempre al sacrificio*, 's sacrificarán (?) vivint com avuy en torrepalau voltadas de frondosos jardines, y d'un confort que segurament envejan qual-sevol burgés, y demá com avuy, ó més encara, veurém per aquestos carrers a milers d'obers sense feyna, demacrats y anémichs, l'industria catalana arruinantse, las fabricas tancantse de poch en poch per falta de protecció; demá com avuy veurém arrencar de la llar payral als joves a la flor de la vida; a la edat de las ilusiones al temps que poden ja esser una crossa per los seus pares vellets. Demá com avuy veurém invadida aquesta terra per tota mena de plagas, com los investigadors, recaudadors, empleats de cédulas, inspectors de 1.ª, 2.ª, 3.ª y 4.ª classe, demá com avuy no'ns deixarán estornudar sino ho demanem ab un full de paper sellat de pesseta... y demá com avuy aixó passarà si'ls catalans tots no'ns determinem a foragitar d'aquesta terra a tota la forasteralla que ve a embaucar al poble y si no'ns convencem d'una vegada que ja som prou grans per governarnos nosaltres mateixos com millor tinguem per convenient. D'aixó depen la salvació veritable de Catalunya y la llibertat dels catalans.

Tot lo que no vagi encaminat a n'aquest fi ha d'esser per els catalans dignes, honrats y ab vergonya y aymants de la dignitat humana.

FIBLÓ

CONTRA 'L CENTRALISME

Las vergassadas que 'l poder central del Estat espanyol, aquell aixam de vivedors, de famolenchs, d'ignorants y de barbres que destrueixen la riqueza pública, xuclan la sang de tots els espanyols y sobretot dels catalans y administran els bens del Estat en profit propi y dels seus satélits, els panxa-contents quin cau asquerós y embrutit es la vila de l'os... bertran, aquella unió de politicayres sense vergonya ni dignitat que endogalan a las regions pera satisfer els seus odiosos instints de despotisme y pillatge, han decidit enrunar la personalitat de Catalunya y desfer y fer desapareixer tot lo que sia y signifique el nostre caràcter, las nostras costums, el nostre modo d'esser, nostra pensa, els nostres esperit y anima, en una paraula, volen matar el progrés, la civilisació, la vida esplendent y avensada de Catalunya, enfosquintla ab la ignorancia, l'ensopiment y l'incultura que han produhit y fomentat en altrás regions espanyolas, pera deturar el vivificador y pera ells temible moviment nacionalista escampat per tots els indrets ahont la parla de Mosén Cinto deixa sentir sa bravesa y son amor patri y que amenassa enderrocar la tiranía y la opresió que desde l'any 1714 atueix a la terra catalana.

Persegueixen ab ferocitat digna de las hordas d'Atila als periódichs y associacions catalanistas, omplen las nostras escolas de mestres forasters, encomanan l'observancia del nostre sagrat dret a notarís que no 'l coneixen y quina marca es la catalanofobia, se n'enduen al servey militar a molts més minyons que de cap altra regió espanyola, nomenan als comptadors y jutjes municipals reclutants entre la droperia madrilenya, y ara, de trascantó, enjegan un decret reservantse pera ells el nomenament dels secretaris dels Ajuntaments en poblacions de més de dos mil habitants, y altres extréms, que atentan de dret a la personalitat dels municipis.

Si, catalans, cal cridar el ¡Via fora! y 'l ¡Desperta ferrol dels nostres avantpassats y dels valents almogàvers, cal que tots els fills de Catalunya, ja que las demés regions d'Espanya dorman y sembla que s'hagin abandonat ab deixadesa mussulmana a sos tristos destins y condició, que'ns ajuntém com un sol home pera ésser amos de casa nostra, árbitres de nostra vida y guardians zelosos de nostres cabals pera assolir la llibertat y l'autonomia que'ns foren arrebastadas pel primer Borbó que regnà a l'Estat Espanyol.

F. D.

La nostra festa

¡Que hermosos resultan sempre'ls actes que com la festa nacionalista son producte dels esbats del cor per un ideal gran y enlayrat com el nostre.

El goig que sentim els nacionalistas al concorre a n'aquestas festes consagradas a la patria nostra es incomparable.

Y la festa nacionalista que ab tan falaguer resultat hem celebrat per primera vegada aquest any es la demostració exacta de la forsa avassalladora del sentiment de Patria y Llibertat.

Ab la festa nacionalista ha quedat ben demostrat que tot lo que té de complexe el Nacionalisme ho té també de solit, aixó es, que'ls fonaments de la nostra obra son indestructibles.

Tots els modos de pensar que integran el Nacionalisme varen quedar ofegats en la memorable festa per el sentiment, per aquet sentiment de Patria que té'l dó d'agermanar a tots els catalanistas, y que no hem de parar en nostra tasca fins que a tots els catalans ens agermani, deixant de banda els modos de pensar en religió y política que els nostres enemichs fan servir sempre ab l'exclusiu objecte d'entrebancarnos.

Procurém tots els que tenim la sort de que'ls nostres cors bateguin al impuls de aquest sentiment tan just, noble y honrat, propagarlo ab totes nostras foras pera multiplicar de tal manera'l nombre de convensuts a la rahó que no's fassi menester celebrar gayres anys la festa nacionalista.

JOANET DE BERGA

EL PERILL ROJO-GUALDO

La feyna del centralisme es sempre la mateixa: destruir la personalitat catalana. Aixó que s'ha vist en el transcurs del temps repetit mil y mil voltas torna a repetir-se avuy.

En demostració de que la tasca *rojo-gualda* es de destrucció de la personalitat catalana, recordarem que sols durant el segle passat Catalunya ha perdut son Dret Penal l'any 1822; la instrucció primaria catalana, en 1825; la Diputació única en 1833; el dret de fallarse las causas definitivament, en 1834; el dret d'estendre documents en catalá, al any 1862; fou dividida en provincias al any 1832; s'establiren las quintas y consums en 1845; se li imposá'ls allotjaments en 1848; fou atacada sa literatura en 1867; se suprimí la Casa de Moneda de Barcelona al any 1881, etc., etc., y are darrerament el centralisme veyent que malgrat lo que venia fent no conseguia castellanisar a Catalunya, surt ab la pretensió de voler que desde Madrid s'encarreguin de nomenar els secretaris municipals, els metjes titulars, els notarís y'ls mestres.

A lo que's va's veu totseguit. Dos son los fins que's proposan nostres *paternal*s governants: colocar als famélichs amichs y parents que ja no poden xuclar de las colonias, y de passada (y aquesta es la gran cuestió) infestar Catalunya de gent castellana que en virtut de sos càrrechs fassin ab certa facilitat la tasca de desnacionalisar als catalans.

No cal pas remarcar la importancia del secretari d'Ajuntament: tothom sab la gran influencia que pot exercir en la vida d'un poble. Dels mestres ni cal parlarne, donchs be saben prou nostres llegendors el mal inmens que poden fer a Catalunya una educació y instrucció castellanas; la trascendencia del notari es prou coneguda, y en quant al metje no cal pas dir que per la intimitat que deu tenir ab la familia es un auxiliar de primera pera contribuir a la obra de destrucció dels companys que junt ab ell ens vinguin del burocràtic Madrid.

Si a Catalunya no hi hagués la eterna colla d'indiferents y'ls llástimosament desviats poch ne parlaríem del perill del inconsutilisme, donchs ja's cuydarian be prou tots els catalans de fer comprendre als senyors d'allende que *aquende* no estém per romansos. Mes are, donat l'actual estat de cosas, se fa precis que'l Catalanisme, ins-

tint de conservació del poble catalá, lluyti front a front del centralisme, fent dintre casa nostra enérgica campanya pera'l desveltament dels catalans y portarlo a una protesta enérgica y decidida que fins en la suposició de que no dongui'l resultat que fora d'esperar dongui a comprendre al castellanisme que més tart ó més aviat podrà y sabrá Catalunya recobrar tot quant li han pres.

Es d'absoluta necessitat que tots els periódichs catalanistas y associacions trevallen activament pera fer que'l centralisme no assoleixi son objecte, no descuytant la propaganda de nostre ideal, preparant aixís lo recobrament de tot lo nostre; recobrament que no s'ha de fer de mica en mica, nó, perque la causa de Catalunya no es causa de miquetas de llibertat, sinó causa de llibertat que no's compon de bocins, perque la llibertat es una y indivisible.

No oblidin els nacionalistas de tots els camps que la cuestió catalana més que res es cuestió de dignitat.

JOAN LLORENS
(Del Centre «Catalunya»)

ALS NOYS CATALANS

Companys; siguem tots catalans de cor y d'anima, que es lo més hermós estimar la pátria. Infiltrém en el cor de tots los noys catalans el gloriós lema, consól nostre ¡Visca Catalunya! que ja vindrá el gran jorn en que la podrém véurer rica y plena de vida, per més que nostres desgovernants s'esforzin en ofegarla.

Treballeu, noys catalans, pel deslliurament de nostra aymada patria.

Doném la vida, si cal, per ella, que may farém prou pera nostra mare Catalunya.

Ditxós lo dia que tots els bons catalans, xichs y grans, acoblats sota la gloriosa ensenya de las quatre barras, podrém cridar ab veu potent y clara perque ressoni per tot lo món, sens temer las iras dels nostres butxins

¡¡VISCA CATALUNYA!!

Els alumnes de la escola del Ateneu Obrer del tercer districte.

Redacció de LA TRALLA.

Disposin de nosaltres en tot y per tot.

Desitjem de tot cor que nostre company en Marcel Riu sia posat en llibertat com més aviat millor.

Ab el cor ple de sentiment comuniquem als llegendors de LA TRALLA que en González Guapo ja no farà de Sanxo nostre.

LA TRALLA, que tants favors tenia rebuts de aquest senyor que may publicava'ls comptes de la Secció d'Higiene, li dona son expressiu adeu y fa constar ben alt son agrahiment per haverli ensenyat el camí del Palau de Justicia y'l de la Presó Nova.

Ab aixó ja ho sab. ¡Abur!... ¡Abur!...

¡Ay pobres de nosaltres! La tristesa'ns ha de matar. ¿Com ho farém are per riure? La redacció semblará un fossar.

Figúrinse que'l Carbassó 'ns l'han tret d'aquí y l'han enviat a Sevilla.

Y tot perque badant badant se va entrebancar ab una tralla.

Lo que'ns aconsola es que al Palau de Justicia están molt satisfets d'ensá del trasllat d'aquell Carbassó de cuyo nombre no quiero acordarme.

Supliquem al Sr. Alsa-prem de Valls que fassi'l favor de manifestarnos quina de las duas *Brossas* que hem rebut es la que s'ha de publicar, donchs ab estranyesa veyem que lo que diu la una ho desfá l'altra. Voliam publicar la rebuda'l dimars, però ens abstenim de fer res fins que sabrem quelcom en concret.

Una pregunta als castilas de *El Liberal*:

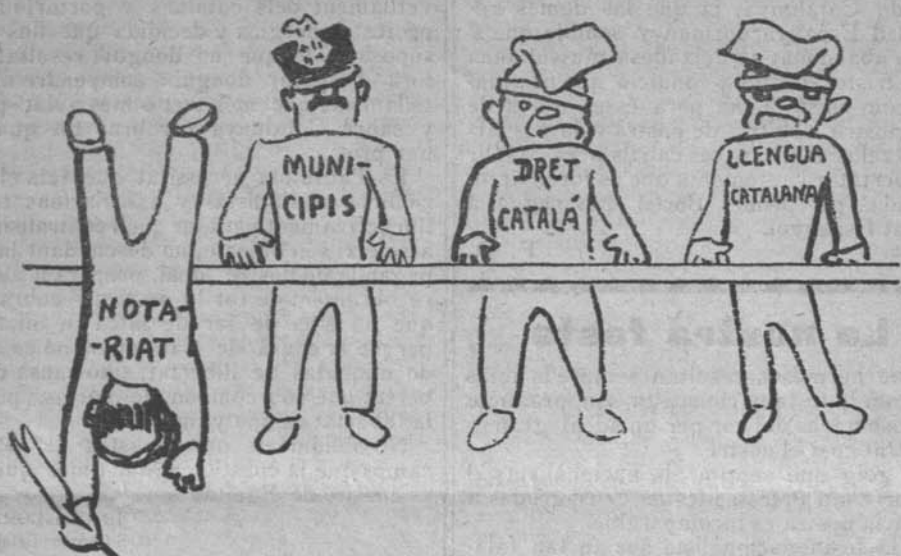
¿Es veritat que a la vostra redacció hi ha un redactor que figura com a individu de la secreta dintre'l *honroso cuerpo de policia*?

No dúptem que tindreu la *hidalguia de satisfacer nuestra ansiedad*, del contrari som capassos de moure més xibari que'l que certs periodistas mouhen quan descubreixen (?) una *secuestrada* inventada en dias de gana allá en la *triste, sucia y lúgubre mansión* de la seva redacció.

¿No sé si m'entens?

Pel Setembre tindrem altra volta eleccions y segurament que pel districte de Vich se presentará l'Huelin, candidat monárquich y caciquista. Veu-

LA FEYNA INCONSUTIL

rém els frateros de Sant Vicens de Torelló si'l tornaran a votar.

Encare'ls deu la màquina pera fer acetilè al chor y a la Cooperativa. ¿Què'ls prometerà aquest any?

Estaré a la mira y si s'ho mereixen els posaré en scifa.

L'Ajuntament de Santiago ha acordat alsar un monument a n'en Montero Ríos.

Santiago... Santiago... ¡ah! es Espanyal Aixís se comprén.

O més ben dit, no's comprén. Que'l fessin a Washington agraïts dels seus bons serveys quan la pau, ja es més enraonat!

Lo que a mi no se m'acaba d'empassar es la deria que tenen aquesta gent d'alsar monuments en vida del agraciado. Aném a dir que aquest bon home's deu veure ja la mort a sobre, d'altre modo no's comprén que amichs y enemichs l'hagin deixat enfilat a la baseta de la Presidencia.

¡Quant hi riuriam nosaltres ab aquestes criaturadas si no fos que desgraciadament ne paguem las consecuencias!

¿Que va de bo Don Lacandro?

Ah! que potser no ho saben la nova?

Si, homes, sí! El magnánim emperador, y propietari d'un xalet, ab safreig y aygua viva, se'ns torna catalanista. Y dels convensuts no's pensin! Aixís fa suposarho'l veure com exposa als quatre vents el seu ideal, gens poruch del que puguin dirli la mitja dotzena d'ilusos que al cap y a la fi no més li han servit d'ajuda pera arribar a dur ollerass d'or; pera comprar la torre dels Josephts y pera pescar la modesta mesada que's cobra al diari.

El cas es que en el seu palau d'estiuheig hi oneja gallardament la bandera que pel que's veu ha adoptat pera significar la seva elevada gerarquia; com es de suposar aquesta bandera es fraterna: vermella, groga y color de bisbe, pero en la franja groga y tocant al pal s'hi destacan ben vistosas las quatre barras per ell tan escarnidas.

Seguint per aquest camí estém fonsa esperansats de fé-loshi a saber qualsevol dia'l seu ingrés a la nostra Redacció. Ja veurán, sempre'ns será bo'l fernes ab una persona com ell, que tira per Girona y tracta de tú als ministres. Oy?

Y are que parlo d'en Lerroux, els faré a saber que l'altre dia va enviar tarjeta de felicitació al seu vehí, el rector dels Josephts, ab motiu de ser el seu sant.

—¿Y donchs que ja no se'ls menja'ls capellans?— dirán vostés.

Oh señores! avuy no es ahir, y com que sembla que La Perdida pert suscripcions, ¡no cal dir si li es convenient el roce ab el clero, per en cas necessari poguer comptar, com nosaltres, ab l'oro del jesuitisme!

El governador que'ns ve a Barcelona's diu Fuentes.

Vaja; en Memento deu ballar d'alegria, ja que serán dos de la afición.

Are tot será que vagi be la faena; encare que nosaltres, pel que pugui ser, estarem sempre al quite.

El Rey ha concedit la creu del Mérit Naval als periodistas que van acompanyar a n'en Cobián en el seu viatge a Canarias.

Es la primera vegada que veyém fer justicia a Espanya, recompensant els actes d'abnegació.

Perque mirin que anar ab barcos de la esquadra, y ab el ministre de Marinal...

En P. del O., o sia en Roca y Roca, en un article publicat a La Esquella se mostra contrari al Corpus de Sang de 1640, y troba mal fet que ab festes se recordi semblant diada.

Mira Roqueta: tú ets un carregat de mala fé perque ets dels que troban molt be la revolució francesa y fins la actual de Russia, y ets capás de con-

memorarlas cada any. Es veritat que representan la protesta del poble contra la tirania, però ¿vols dirme que representa'l Corpus de 1640? Y si aquelles revoltes se poden commemorar, ¿per que no's pot commemorar la catalana?

¿Y tú ets l'home que vol revolució pera acabar ab la tirania actual? ¡Embustero!

¿S'han enterat de lo que contesta l'Ilm. Sr. Subsecretari d'Instrucció Pública a la culta entitat Estudis Universitaris Catalans, en resposta a la sollicitut d'instalar en la Universitat Barcelonina Cátedras (a compte nostre) de Dret Civil Català, Historia de Catalunya y Literatura Catalana?

Seria l'arch transcriure las mil y una ridiculesas que diu. Pero pera que se'n formin idea, n'hi haurá prou en fer notar que's nega a lo sollicitat perque las cátedras haurien de ser en llengua catalana, y aquell sabiàs castila diu que como a españoles hem de parlar la lengua nacional.

Comentarís? Parlém el català a Catalunya perque es la llengua nacional de la nostra nació. Ells diuhen que com espanyols no podém parlarla. Aixís y tot la parlém. ¿Qué'n resulta? Que'ns negan el títol d'espanyols.

Y, ay, recordém con dolor que perque semblava que ho deyam un dia, ens varen denunciar. Ja'n parlarem més extensament d'aixó.

La esquadra inglesa va desembarcar l'altre dia a las Illas Balears, 7.000 homes.

Creyeume inglesos. Aixó no ho feu més; no sabeu a lo que vos exposeu. Nada menos que sembla que volgueu atentar a la integridat ab aquestas cosas y... a veure... a veure... si sereu denunciats.

Parlant de si a Barcelona hi havia o no la glánola un Sr. Ministre (ministre havia de ser) va dir als periodistas del Cerebro que estiguesin tranquils perque la glánola no més se veu en las poblacions marítimes.

Home, Sr. Ministre, jo no sé per que s'havian de espantar els chicos de Madrid, si precisament a n'el Cerebro están en plena peste continua; y no ho negui perque tothom n'está enterat de la peste xin-xónica.

Llegeixo en el Brusi del dissapte a la tarde:

«Palma de Mallorca. — Se espera la llegada de la escuadra inglesa.»

Si aixó no es atentar contra la integridat!...

Mes avall del Brusi:

«Valencia. — Se aplauden las medidas adoptadas por el gobernador para que sean recogidos los golfos y vagabundos madrileños cuya venida se empieza a notar.»

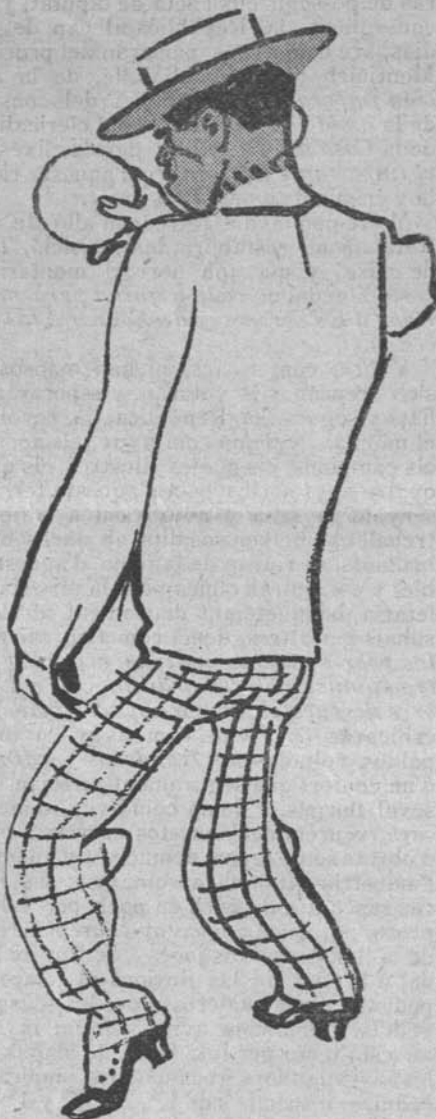
Y fins ara no ho empiezan a notar?

No'n fa poch de temps que breguem nosaltres per escombrarlos de las oficinas y demés llocs de recreyo ab mesada y torna. Sinó que a n'aquí no tenim cap governador que adopti medidas, enfeynats com están en recullir petardos.

La Campana de la setmana passada dora compte de la seva denuncia y explica que 'ls números de fora els hi van copar a correus. Y després d'aixó y de dir Procónsul al nostre Gonzalez Guapo, diu:

«Doném'aquests detalls perque vegin els nostres companys de professió si es ja arribada l'hora de procedir a una vigorosa campanya de defensa.»

Lo bo es que La Campana no s'ha adonat d'aquests atachs fins que ha rebut ella. Quan qui rebia era LA TRALLA, La Campana no hi volia saber res ab tot y que ben detallat ho haviam explicat algun cop. Lo que no havém fet may ha sigut demanar quart y ajuda als nostres enemichs de la premsa perque enteném que 'ls enemichs sempre son enemichs. Nosaltres creyam que alló de «cada palo aguante su vela» s'havia dit pera regir entre contraris. Per lo vist en Roca y Roca no ho entén aixís.

Es la feyna que van fent els fills de la Madre Patria.

Ay quina Madre, caram, ay quina Madre, caramba...

De tots modos si nosaltres podém afavorirlo disposi. Passi per la redacció y nosaltres ó l'administrador li dirá com ho arreglém.

En Lerroux pera contrarrestar l'efecte que poguessin fer las cartas d'En N'kens, deya en un meeting:

«Que ningú alsi la paraula contra'l quefe, sino podentli dir:—T'he portat diners, armas, organizació, entusiasmes populars. ¿Qué n'has fet de tot aquest caudal revolucionari?— Els que aixó no li puguin dir, valdrá més que no parlin, perque las sevas paraulas podrian semblar blasfemias.»

Are compreném perque'n Lacandro no ataca may a n'en Salmeron. El no porta res de lo dit en lo que acabem de copiar.

Si alguna vegada porta alguna cosa es a cap de mes quan fa las sumas de sus rentas. Llavors tot sovint ne porta 4 ó 2 ó 1 segons la suma.

VIC y ME.

Granollers

Sr. Director de LA TRALLA.

Verdaderament hi ha gent d'una barra fenomenal. Y bon exemple n'es aquell mestre lerrouxista, redactor de cert periódich idem, petaner y poca.... solta, que preten passar per persona honrada y decent boy parlant ab tó insultant de decencia y honradesa de qui n'hi pot donar lliçons.

Peró com que no tothom bada com els súbdits de l'Emperador de la Uana, que acostuman a jutjar a ne'ls seus prohoms solzament per las apariencias sens tenir en compte qui son, y com a xais los segueixen y escoltan ab la boca oberta d'admiració quan ab cara d'hipócrita se'ls presentan al devant engegant quatre paraulas d'efecte però buydas, no tothom se deixa enganyar per aquestos individus d'historia bruta, que creuhen netejar insultant y duplant de la honradesa dels altres, ó atents sols a á un miserable profit personal. Nó, no tothom bada com vosaltres, senyors republicans de bona fé de la plassa de la Corona, y per aixó vosaltres, a qui'ns feu llástima, vos aconsellem que repasseu la historia del aixirit republicà (!!!) de referencia, segurs de que, los que vos estimeu una miqueta, vos apartareu ab fástich de son costat y vos allunyareu de semblant tipo tapantvos el nas pera no sentir la fetor de cosa corrompuda que despedeix.

Demaneu informes a sa muller, a certa mestra y als habitants de las poblacions d'hont se n'ha hagut d'anar desprestigiats y despreciats, repasseu l'expedient que en una d'aquestas se li tingué de formar

mercés a sa conducta gens correcta, y vos convencereu de qui es aqueix decent republicà (!!!) que parla de decencia y que troba (?) que la gent digna no'n tenen.

No val a badar, diuhen, y tenen rahó, perque dels tontos que badan los aixerits se n'aprofitan. Ab aixó, Titella, jojo! que t'hem vist la cua.

BRIGE DÓMINE

◆◆◆

Premiá de Mar

Sr. Director de LA TRALLA.

En sessió general extraordinaria d'ahir la nostra Associació Catalanista Premiá de Mar acordá:

1.ª Considerant al setmanari LA TRALLA com a portaveu del Nacionalisme Català, ferli avinent: Que encara que per denuncias, extravios de correus ó per altrás causas, los números no arribin a mans dels nostres suscriptors, per aixó nosaltres abonarem l'import del número.

2.ª A contar del 1.er de Juliol, y mentres duri l'empresonament de nostre benivolgut amich y correlligionari en Marcel Riu, li passarem una pesseta diària.

Pregantli, senyor Director, la inserció de la present, per més que ja la Directiva's dirigirá a la Unió Catalanista, queda de vosté s. s. s. q. b. s. m.

JOSEPH FONTCUBERTA

FEYNA NACIONALISTA

Per falta d'espai deixém pera la setmana entrant la publicació d'aquesta secció.

Cartera de Comunicacions

Pere Pascual.—Hem entregat lo seu treball a l'amich Riu.

Jaume Carbonell.—Are ja es fora d'oportunitat. R. C. T. Targa.—No va.

Mars.—Está molt bé, pero 'ns manca espai. F. D.—Con veurá li hem canbiat el títol y hem suprimit alguna cosa.

A. F. Vilassar de Dalt.—Are ja seria fora d'oportunitat.

J. V.—Anirá arreglat.

J. P. y C.—Ja'n tractarem a las Fuetadas.

Bogader de Bellpuig.—L'amich Delclot cuydará d'arreglarho pera publicarho.

Pedrol Punsada.—Anirá.

Jaume Ventura.—Anirá.

J. Puncernau.—Aquest assumpto ja el varem tractar en igual sentit.

Un Boemi, Vilanova.—Anirá.

J. P. y R. Olot.—Anirá.

R. Ll. y T.—No va.

(Quedan cartas per contestar).

Imp. LA RENAIXENSA, Xuclá, 13, baixos